

VROEDMEESTERPAD

Mannetje Vroedmeesterpad met eitjes (Hugo Willocx).

Beschrijving

De Vroedmeesterpad is een kleine pad met vrij korte poten. Ze wordt maximum 5 cm groot en heeft een gedrongen lichaam en een relatief grote kop. De grote ogen hebben een verticale pupil, een kenmerk waarmee ze gemakkelijk onderscheiden kan worden van de Gewone pad. Vroedmeesterpadden hebben een droge, korrelige huid. De rug is grijs tot bruinigrijs, soms licht van kleur en met donkergroene, roodachtige of zwarte stippen en vlekken getekend. Op de handpalm zijn drie graafknobbeltjes aanwezig. De gifklieren op de kop zijn klein en het trommelvlies is meestal zichtbaar. Van het trommelvlies tot aan de lendenen loopt aan weerszijden van de rug een rij grote, vaak roodachtige wratten. De buikzijde is vuilwit, keel en borst zijn veelal grijs gevlekt. Er is weinig of geen verschil tussen mannetjes en vrouwtjes. Mannetjes blijven wel iets kleiner dan de vrouwtjes. Ze hebben ook forsere voorpoten en iets langere achterpoten. In de voortplantingsperiode kan men de vrouwtjes herkennen doordat de eieren soms zichtbaar zijn door de dunne vuilwitte buikwand. De vrouwtjes bereiken ook een iets grotere lichaamslengte en de achterpoten bij de mannetjes zijn relatief langer. Tenslotte kan men een mannetje ook herkennen als drager van de eisnoeren.

De larve van de Vroedmeesterpad is vrij groot en bereikt een lichaamslengte van 8 tot 9 cm. De meeste blijven echter iets kleiner. De ademhalingsopening ligt aan de buikzijde, net voor het midden van het lichaam, in tegenstelling tot de 'echte' kikkers en padden, waarbij de ademhalingsopening zich aan de linkerkant van het lichaam bevindt. De larven hebben een brede staartzoom die donker gestippeld is.

Levenswijze

De eieren van de Vroedmeesterpad worden niet vrij aangetroffen in het water want het mannetje staat in voor de broedzorg en draagt de eieren gedurende hun gehele ontwikkeling mee op het lichaam en rond de achterpoten, waarbij ze nauwelijks een belemmering vormen voor zijn voortbeweging. De voortplanting gebeurt op het land. De vrouwtjes worden gelokt door de roepende mannetjes en kiezen op basis van de toonhoogte een partner uit. Is de keuze gemaakt, dan paren ze meestal op een beschutte plaats. Het mannetje omklemt het vrouwtje in de lendenstreek. Na het afzetten van de eieren worden ze onmiddellijk bevrucht door het mannetje waarbij hij het vrouwtje bij de nek en keel omklemt. Vervolgens steekt hij zijn achterpoten door de streng eieren waardoor ze rond de achterpoten gewikkeld worden. Het legsel bestaat uit twee strengen die zo een 30 tot 80 eieren bevatten. De eieren zijn vrij groot (\varnothing 2,5 mm) en omhuld door een stevig kapsel en niet ingebed in een gel zoals bij de andere amfibieën die in het water paren. Mannetjes die eieren dragen, blijven doorroepen zodat het wel eens voorkomt dat mannetjes snoeren van twee vrouwtjes dragen. Het mannetje bevochtigt de eieren regelmatig in het water van een poel of in de dauw van het gras. Na een zestal weken zijn de eieren zo ver ontwikkeld dat de eistrengen kunnen afgezet worden in een waterpartij waarna de larven binnen enkele uren de eieren verlaten. De voortplantingstijd duurt de gehele zomer voort, zelfs tot in september maar de meeste eieren worden in juni en juli in het water afgezet. Bij hun geboorte zijn de larven zo'n 8 mm lang en hoeven ze de kwetsbare stadia van embryo's die in het water afgezet worden zoals bij de andere in ons land voorkomende amfibieën, niet door te maken. Larven van de eerste legfels in het voorjaar metamorfoserend in augustus of september. Larven uit latere legfels of die nog niet gemetamorfoseerd zijn, overwinteren en kunnen soms tot 110 mm uitgroeien.

De roep van de Vroedmeesterpad is vanaf begin april tot eind augustus te horen. Het is een korte, hoge fluittoon die ongeveer 40 keer per minuut herhaald wordt. Als de padden in koor roepen, lijkt dat enigszins op een 'klokkenspel'. Het roepen vangt aan na zonsondergang en houdt tijdens warme nachten aan tot 1 à 2 uur voor zonsopgang. Bij warm weer roepen de mannetjes soms ook overdag, wanneer ze in hun holletje verscholen zitten.

Er zijn geen gegevens bekend over de ouderdom die een Vroedmeesterpad kan bereiken.

Biotoop

De Vroedmeesterpad is een warmteminnende soort en is dus gebonden aan biotopen met een relatief warm microklimaat. In onze streken is er het een soort van heuvelachtige gebieden. Van groot belang is de aanwezigheid van open plaatsen maar ook van voldoende schuilmogelijkheden. Deze pad wordt daarom regelmatig gevonden in door de mens beïnvloede biotopen: kerkhoven, boerderijen, oude gebouwen, kelders en ruïnes. In meer natuurlijke gebieden leeft de soort vooral op een rotsachtige bodem. De waterbiotoop zou van minder belang zijn dan de landbiotoop. De eitjes worden afgezet in veedrinkpoelen, kleine (tuin)vijvertjes en zelfs in kunstmatige veedrinkbakken. De belangrijkste vereiste is dat de voortplantingsplaats het hele jaar door water bevat. De afzetplaats moet ook in de onmiddellijke omgeving van de landhabitat liggen.